

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 132/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpená JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti nesprávnemu úradnému postupu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove v konaní vedenom pod ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nesprávnym úradným postupom krajského riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021. Navrhuje zrušiť „iný zásah“ krajského riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021, zakázať mu pokračovať v porušovaní jej práv a slobôd a prikázať mu obnoviť stav pred ich porušením. Zároveň navrhuje priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojeného vyšetrovacieho spisu (ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021) vyplýva, že krajské riaditeľstvo vedie pod ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021 trestné stíhanie vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona.

3. Sťažovateľka bola listom krajského riaditeľstva ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021 z 15. júla 2023 predvolaná na 22. augusta 2023 o 10.00 h ako svedok na výsluch vo veci trestného činu podvodu. V zmysle uvedeného predvolania mali byť predmetom tohto výsluchu neuhradené faktúry

obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], voči dodávateľom. Po vzájomnej dohode sa výsluch napokon uskutočnil 14. septembra 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti nesprávnemu úradnému postupu krajského riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021 sťažovateľka podala túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje porušením ňou označených práv z dôvodu, že v úvode výsluchu zo 14. septembra 2023, ktorého sa zúčastnila ako svedok, uplatnila svoje základné právo na informácie vo forme žiadosti na vlastné vyhotovenie zvukového záznamu z výsluchu – „*neverejného úradného aktu*“, čo jej vyšetrovateľ Policajného zboru s poukazom na § 134 ods. 4 Trestného poriadku neumožnil. Predmetný záver sťažovateľka rozporuje. Argumentuje, že obsah Trestného poriadku nezakazuje prítomným osobám vyhotovovať zvukový záznam z priebehu úkonu. Konštatuje, že zaznamenanie priebehu úradného aktu, a to aj neverejného, je výkonom ústavného práva na informácie (IV. ÚS 72/08 z 28. februára 2008).

5. Sťažovateľka namietala, že vyšetrovateľ Policajného zboru jej ako podozrivej osobe neposkytol v súlade s čl. 6 a 7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 (ďalej len „*smernica*“) informácie z trestného konania (podrobný popis skutkového stavu týkajúci sa údajného trestného činu vrátane času a miesta skutku a jeho právnej kvalifikácie, ako aj kópiu uznesenia o začatí trestného stíhania), čím došlo k porušeniu ňou namietaných práv. Obdobne sa tak stalo aj neposkytnutím rovnopisu zápisnice o výsluchu svedka zo 14. septembra 2023.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 17 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 10 dohovoru nesprávnym úradným postupom krajského riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: KRP-87/2-VYS-PO-2021, ktorým sťažovateľke nebolo umožnené vyhotovenie zvukového záznamu z uskutočnenej výpovede v procesnom postavení svedka, následne jej nebola poskytnutá zápisnica o tomto úkone, ako ani kópia uznesenia o začatí trestného stíhania.

7. Oprávneniu domáhať sa ochrany svojho základného práva na inú právnu ochranu na orgáne verejnej moci podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zodpovedá povinnosť orgánu verejnej moci vo veci konať tak, aby bola tomuto základnému právu, ktorého porušenie sa namietala, poskytnutá právna ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na inú právnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (m. m. IV. ÚS 478/2011, ZNaU č. 30/2012).

8. Súčasťou základného práva na informácie je nepochybne právo slobodne vyhľadávať a získavať informácie. Právo informácie sa nezaručuje ako absolútne právo nadradené nad ostatné základné práva a slobody zaručené ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Ústava neobmedzuje právo na informácie z hľadiska predmetu tohto práva, teda neustanovuje pozitívny ani negatívny výpočet informácií, ktoré oprávnená osoba môže, resp. nemôže vyhľadávať, prijímať a rozširovať.

Predmetom práva na informácie môžu byť všetky informácie, pokiaľ nejde o informácie podliehajúce obmedzeniam vyvoditeľným z čl. 26 ods. 4 ústavy. V načrtnutých súvislostiach sa žiada zdôrazniť aj to, že obsahom základného práva na informácie nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaní žiadateľa (II. ÚS 184/03).

9. Právo na informácie sa nezaručuje ako absolútne právo nadradené nad ostatné ústavné práva a slobody. Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a v rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (PL. ÚS 7/96).

10. Podmienky a spôsob, ktorým orgány verejnej moci vykonávajú svoju povinnosť poskytovať informácie o svojej činnosti, sú bližšie ustanovené zákonom, a to jednak všeobecným zákonom *lex generali*, ktorým je zákon o slobode informácií, ako aj prípadnými osobitnými zákonmi – *lex specialis* (m. m. II. ÚS 739/2017).

11. Sťažovateľka v obsahu ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva na inú právnu ochranu v spojení s porušením jej práva na informácie (v petite ústavnej sťažnosti označuje pri namietaní článkov 26 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 17 ods. 1 a 2 listiny a čl. 10 dohovoru „len“ toto právo) z dôvodu nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru pri uskutočnení jej výsluchu v procesnom postavení svedkyne (nebolo jej umožnené vyhotovenie zvukového záznamu z jej výsluchu v procesnom postavení svedkyne, nebola jej poskytnutá zápisnica o tomto úkone, ako ani kópia uznesenia o začatí trestného stíhania).

12. K tvrdeniu o neposkytnutí rovnopisu zápisnice o výsluchu svedka ústavný súd poukazuje na znenie § 69 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého obvinený, obhajca, poškodený, oznamovateľ, ak nie je zároveň poškodeným a zúčastnená osoba, splnomocnenec, ustanovený opatrovník a v konaní pred súdom prokurátor, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a asistent prokurátora majú právo nazeráť do spisov s výnimkou zápisnice o hlasovaní a časti spisu obsahujúcej údaje o totožnosti chráneného svedka, ohrozeného svedka alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená, a krycie údaje o totožnosti agenta, robiť si z nich výpisky a poznámky a obstarávať si na svoje trovy kópie spisov a ich častí; také trovy neuhrádza prokurátor, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a asistent prokurátora. Také isté právo má zákonný zástupca obvineného, poškodeného a zúčastnenej osoby, ak tieto osoby sú pozbavené spôsobilosti na právne úkony alebo ich spôsobilosť na právne úkony je obmedzená. Iné osoby tak môžu urobiť so súhlasom predsedu senátu a v prípravnom konaní so súhlasom orgánu činného v trestnom konaní, len ak je to potrebné na uplatnenie ich práv. Podľa § 69 ods. 2 Trestného poriadku v prípravnom konaní orgán činný v trestnom konaní môže právo nazeráť do spisu a s ním spojené práva podľa odseku 1 zo závažných dôvodov odmietnuť, najmä ak v spise nemožno urobiť také opatrenia, ktoré by zabránili zmareniu alebo podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného stíhania. Závažnosť dôvodov, z ktorých orgán činný v trestnom konaní toto právo odmietol, na žiadosť osoby, ktorej sa odmietnutie týka, je prokurátor povinný urýchlene preskúmať. Ak právo nahliadať do spisu a s ním spojené ostatné práva uvedené v odseku 1 zo závažných dôvodov odmietol prokurátor, na žiadosť osoby, ktorej sa odmietnutie týka, je nadriadený prokurátor povinný urýchlene preskúmať dôvodnosť odmietnutia. Tieto práva nemožno odoprieť obvinenému a obhajcovi a poškodenému po tom, čo boli upozornení na možnosť preštudovať spisy.

12.1. Ústavný súd uvádza, že realizácia práva nazerania do spisov patrí medzi dôležité oprávnenia procesných strán v trestnom konaní. Pod nazeranie do spisu treba zahrnúť aj robenie si poznámok, výpiskov a vyžadovanie odpisov, resp. kópií v spise sa nachádzajúcich dokumentov. Z vyžiadaného vyšetrovacieho spisu vyplýva, že sťažovateľka sa výsluchu zúčastnila v procesnom postavení svedka. Zápisnicu o výsluchu svedka zo 14. septembra 2023 podpísala, vyhlásila, že jej obsah je v súlade s jej výpoveďou a nežiadala o jej opravu ani doplnenie. Pokiaľ aktuálne namieta, že ako svedkyňa nedisponuje jej rovnopisom, je potrebné uviesť, že predmetnú skutočnosť v ústavnej sťažnosti (okrem tvrdenia o jej neposkytnutí) žiadnym spôsobom nepreukazovala, t. j. nie je zrejmé, či vôbec kópiu rovnopisu žiadala, resp. či žiadala o nahliadnutie do spisu a jej žiadosť bola odmietnutá (pozri bod 12 tohto uznesenia, pozn.). Úlohou ústavného súdu pritom nie je hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie namietaných práv sťažovateľky. Zároveň ale ústavný súd dopĺňa (v kontexte jemu dostupných informácií), že sťažovateľkou označené práva nemohli byť porušené neposkytnutím jej rovnopisu zápisnice o výsluchu svedka, keďže v tomto procesnom postavení jej právo nazeráť do spisov z § 69 ods. 1 a 2 Trestného poriadku nevyplýva. Z uvedených dôvodov odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

13. V súvislosti s poskytovaním informácií z vyšetrovacieho spisu sťažovateľka namieta porušenie svojho práva na informácie a základného práva inú právnu ochranu vyšetrovateľom Policajného zboru z dôvodu odmietnutia jej žiadosti o zaznamenanie si svojho výsluchu (ňou samotnou) realizovaného 14. septembra 2023 prostredníctvom zvukového záznamu.

13.1. V kontexte v bode 12 uskutočnených záverov ústavný súd považuje aj predmetnú námietku sťažovateľky za neopodstatnenú. Dopĺňa pritom, že v zmysle § 2 ods. 17 Trestného poriadku trestné veci prejednáva súd verejne. Z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia môže byť verejnosť vylúčená len v prípadoch ustanovených týmto zákonom. Predmetné ustanovenie zakotvuje zásadu verejnosti. Ide zároveň o ústavný princíp. Ako je zrejmé zo samotného znenia predmetného ustanovenia Trestného poriadku, zásada verejnosti sa v trestnom konaní uplatňuje len v konaní pred súdom, pričom aj z tejto zásady zároveň existujú výnimky. V konaní, ktoré predchádza konaniu pred súdom, sa zásada verejnosti neuplatňuje (KURILOVSKÁ, Lucia. § 2 Základné zásady trestného konania. In: ČENTÉŠ, Jozef, KURILOVSKÁ, Lucia, ŠIMOVČEK, Ivan, BURDA, Eduard a kol. Trestný poriadok I. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2021. s. 42, marg. č. 18.).

13.2. V okolnostiach prerokovanej veci je nevyhnutné uviesť (vyplýva to aj z vyšetrovacieho spisu), že sťažovateľka sa pertraktovaného výsluchu 14. septembra 2023 zúčastnila v procesnom postavení svedkyne v rámci prebiehajúceho prípravného konania po tom, čo bolo začaté trestné stíhanie vo veci. Prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby (§ 10 ods. 10 Trestného poriadku). V priebehu prípravného konania majú byť orgánmi činnými v trestnom konaní čo najrýchlejšie v potrebnom rozsahu objasnené všetky skutočnosti dôležité pre posúdenie tej-ktorej veci. Ako už bolo naznačené, z hľadiska podstaty a účelu je prípravné konanie neverejné. Trestný poriadok v prípravnom konaní nepriznáva žiadnej z osôb v konkrétnom procesnom postavení (svedok, poškodený, obvinený, zadržaný, podozrivý) formálne právo na vyhotovovanie zvukového a obrazového záznamu pri výsluchu. O možnom využití technických

zariadení určených na záznam zvuku a obrazu či videokonferenčného zariadenia v prípade výsluchu svedka pojednávajú ustanovenia § 134 Trestného poriadku za presne vymedzených podmienok. Naopak, v konaní pred súdom (§ 253 ods. 4) ak Trestný poriadok neustanovuje inak, z priebehu hlavného pojednávania môžu fyzické osoby a právnické osoby vyhotovovať zvukový záznam a so súhlasom predsedu senátu aj zvukový prenos. Zvukový záznam a zvukový prenos z hlavného pojednávania nemožno vyhotovovať pri výsluchu agenta alebo ak sa preberajú okolnosti tvoriace utajovanú skutočnosť (ďalší odsek pritom ustanovuje, kedy môže predseda senátu vyhotovovanie zvukových záznamov zakázať).

13.3. Sumarizujúc uvedené skutočnosti, sťažovateľka v aktuálnom procesnom postavení nemala (aj s ohľadom na ďalej popísané skutočnosti) nárok na vyhotovenie si kópie zápisnice z výsluchu svedka; prípravné konanie je vo svojej podstate neverejné na rozdiel od hlavného pojednávania, pričom aj pri verejnom hlavnom pojednávaní zákonodarca umožňuje v zákonom ustanovených prípadoch vyhotovovanie zvukových záznamov zakázať. Pokiaľ sťažovateľka subsumuje svoje právo na vyhotovenie zvukového záznamu pod právo na informácie podľa označených referenčných ustanovení, je nevyhnutné uviesť, že toto sa nezaručuje ako absolútne právo nadradené nad ostatné ústavné práva a slobody. Zároveň charakter požiadavky sťažovateľky vyhotoviť si zvukový záznam z jej výsluchu ňou samotnou (zrejme na súkromné účely) na účel učiniť zadosť jej právu na informácie je v kontraste s jej diktovaním výpovede zo svojich poznámok. Z pripojenej poznámky vyšetrovateľa (v zápisnici o výsluchu svedka) totiž vyplynulo, že svedkyňa pri výsluchu súvisle čítala zo svojich poznámok, a teda že trvala na spôsobe výsluchu tzv. diktovaním. Aktuálne tvrdenie, že došlo k porušeniu jej práva na informácie (z výsluchu) tak nie je ani z materiálneho hľadiska opodstatnené. Diktované informácie totiž (ako už bolo uvedené) mala v poznámkach a voči obsahu zápisnice nepredniesla námietky, resp. nežiadala opravu ani doplnenie. Ústavný súd tak nevidí možnosť porušenia sťažovateľkou namietaných práv. Predmetný záver nie je v rozpore ani so skôr vyslovenými závermi ústavného súdu (IV. ÚS 72/08).

14. Sťažovateľka namieta, že vyšetrovateľ jej neposkytol „*popis skutkového stavu týkajúci sa údajného trestného činu vrátane času a miesta skutku a jeho právnej kvalifikácie*“ a kópiu uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci, resp. neposkytol jej informácie podľa čl. 6 ods. 1 a 7 ods. 2 smernice. Odkázala pritom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-646/17 z 13. júna 2019 bod 28 týkajúci sa povinnosti poskytnúť tieto informácie podozrivým alebo obvineným osobám. Konštatuje, že od vyšetrovateľa predmetnými informáciami nedisponuje a dosiaľ nedostala ani dodatočné písomné vysporiadanie sa s predmetnou skutočnosťou z jeho strany. Uvedené tvrdenia subsumovala pod argumentáciu o nesprávnom úradnom postupe vyšetrovateľa Policajného zboru pri výsluchu svedka.

14.1. V prvom rade je potrebné uviesť, že príslušné body smernice pojednávajú o práve na informácie o obvinení a o práve na prístup k spisovému materiálu. Podľa čl. 6 ods. 1 smernice členské štáty zabezpečia, aby podozrivým alebo obvineným osobám boli poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené. Tieto informácie sa poskytnú bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu. Podľa čl. 7 ods. 2 smernice členské štáty zabezpečia, aby bol podozrivým alebo obvineným osobám alebo ich advokátom zabezpečený prístup aspoň k všetkým dôkazom, ktoré majú v držbe príslušné orgány, svedčiacim v prospech či neprospech týchto osôb, aby sa zaručilo spravodlivé súdne konanie a príprava obhajoby.

14.2. Z obsahu vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že sťažovateľka sa výsluchu realizovaného 14. septembra 2023 zúčastnila (a tak aj naň bola predvolaná) ako svedkyňa. Predmetom tohto výsluchu mali byť (v zmysle predvolania) neuhradené faktúry obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] voči dodávateľom. Hoci sťažovateľka vystupovala v rozhodnom čase v rámci trestného stíhania formálne ako svedkyňa, v ústavnej sťažnosti sa zmätočne raz označuje ako svedkyňa, na druhej strane podozrivá osoba na účel získania informácií podľa smernice. Vychádzajúc z obsahu vyšetrovacieho spisu, ústavný súd nemal dôvod polemizovať s predmetnou skutočnosťou. Vychádzal z faktu, že sťažovateľka vystupovala pri namietanom úkone v procesnom postavení svedkyne, a teda nesplnenie jej požiadaviek nie je možné považovať za porušenie práva na informácie v zmysle citovanej smernice. Ústavný súd považuje za nevyhnutné v tejto súvislosti uviesť, že sťažovateľka námietku týkajúcu sa argumentácie, že by mala byť v danej trestnej veci podozrivou osobou, ďalej (okrem už uvedeného tvrdenia) nerozvíjala. Práve naopak, porušenie svojich práv zmätočne odvíjala najskôr od svojho procesného postavenia svedkyne, ale zároveň aj podozrivej osoby tak, ako jej to vyhovovalo v kontexte prezentovaných námietok.

14.3. Ústavný súd dopĺňa, že pokiaľ ide o sťažovateľkino tvrdenie, že vyšetrovateľ jej neposkytol odpoveď na žiadosť o poskytnutie informácií podľa smernice, toto sťažovateľka rovnako ďalej v ústavnoprávnej rovine nerozvíjala a dostatočne zrozumiteľne nešpecifikovala, čo opätovne vyvoláva otázky, čoho sa domáha. Ako už bolo uvedené, aj na tomto mieste platí, že úlohou ústavného súdu nie je hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie namietaných práv sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že zákonom o ústavnom súde stanovená povinnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľky sa v konaní o ústavnej sťažnosti prejavuje aj v povinnosti prispôbiť sťažnostnú argumentáciu osobitnému charakteru konania o ústavnej sťažnosti.

15. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

16. Ústavný súd nad rámec už popísaných skutočností dáva do pozornosti sťažovateľky možnosť pri namietaní nesprávneho úradného postupu využiť aj právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), v prípade, že na taký postup budú splnené zákonné podmienky. Na uplatnenie práv aj prostredníctvom tohto zákona odkázal v niektorých právne podobných prípadoch (m. m. III. ÚS 472/2023).

17. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona o zodpovednosti za škodu štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci. Pojem nesprávny úradný postup definuje § 9 zákona o zodpovednosti za škodu široko a otvorene len použitím tohto pojmu s následným demonštratívnym výpočtom okolností, ktoré možno posúdiť ako nesprávny úradný postup a taxatívnym výpočtom okolností, ktoré za nesprávny úradný postup považovať nemožno. Súčasťou tohto negatívneho taxatívneho výpočtu nie sú postupy vyšetrovateľa podľa Trestného poriadku. Preto o nich treba uvažovať len výkladom samotného pojmu nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023). Orgán verejnej moci, ktorý o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vyšetrovateľa rozhoduje, je viazaný výsledkom vybavenia žiadosti

o prieskum sporného postupu prokurátorom len v prípade, ak ide o porušenie povinnosti vyšetrovateľa urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietáhoch v konaní (§ 9 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu). Nesprávnosť úradného postupu tak nemusí byť nutne založená iba nečinnosťou v jej rozmanitých podobách (popísaných v § 9 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu). Dôvodová správa k § 1 zákona o zodpovednosti za škodu zdôrazňuje, že nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok (m. m. napr. III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023). Nesprávny úradný postup vyšetrovateľa zakladá podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu osobitný nárok na náhradu škody, ktorý si možno uplatniť žiadosťou o jeho predbežné prerokovanie na príslušnom orgáne, ktorým je orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 zákona o zodpovednosti štátu za škodu. Ak orgán konajúci v mene štátu takýto nárok na náhradu škody v celom rozsahu neuspokojí, môže sa sťažovateľka ako poškodená domáhať uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu). Súčasťou tohto nároku nie je len náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ale aj nárok na to, aby bolo konštatované porušenie práva, keďže všeobecný súd sa musí primárne vysporiadať s jeho základom tak, že musí určiť, či tvrdené konanie orgánov štátu (v tomto prípade vyšetrovateľa) bolo nesprávnym, a teda protiprávnym úradným postupom (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023). Nielen právne, ale aj fakticky je preto postup podľa zákona o zodpovednosti za škodu prípadným vhodným právnym priestorom, v ktorom môže byť poskytnutá ochrana proti namietanému zásahu nesprávnym úradným postupom do základných práv (za splnenia v ňom uvedených podmienok).

18. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu